

Bài 15

THỦ ĐÔ HÀ NỘI

I – MỤC TIÊU

Học xong bài này, HS biết :

- Xác định được vị trí của thủ đô Hà Nội trên bản đồ Việt Nam.
- Trình bày những đặc điểm tiêu biểu của thủ đô Hà Nội.
- Một số dấu hiệu thể hiện Hà Nội là thành phố cổ, là trung tâm chính trị, kinh tế, văn hoá, khoa học.
- Có ý thức tìm hiểu về thủ đô Hà Nội.

89

- GV có thể mô tả thêm về các danh lam thắng cảnh, di tích lịch sử của Hà Nội.
- Nếu có bản đồ Hà Nội, GV giới thiệu cho HS xem vị trí khu phố cổ, khu phố mới.

3. Hà Nội – trung tâm chính trị, văn hoá, khoa học và kinh tế lớn của cả nước

** Hoạt động 3 : Làm việc theo nhóm*

Bước 1 : HS các nhóm dựa vào SGK, tranh, ảnh và vốn hiểu biết của bản thân để thảo luận theo gợi ý :

- Nêu những dẫn chứng thể hiện Hà Nội là :
 - + Trung tâm chính trị (nơi làm việc của các cơ quan lãnh đạo cao nhất của đất nước).
 - + Trung tâm kinh tế lớn (công nghiệp, thương mại, giao thông,...).
 - + Trung tâm văn hoá, khoa học (viện nghiên cứu, trường đại học, viện bảo tàng,...).
- Kể tên một số trường đại học, viện bảo tàng,... ở Hà Nội.

Bước 2 :

- HS các nhóm trao đổi kết quả trước lớp, GV giúp HS hoàn thiện câu trả lời.
- GV có thể kể thêm về các sản phẩm công nghiệp, các viện bảo tàng (Bảo tàng Hồ Chí Minh, Bảo tàng Lịch sử, Bảo tàng Dân tộc học,...).
- Nếu có bản đồ Hà Nội, GV cho HS tìm vị trí một số di tích lịch sử, trường đại học, bảo tàng, chợ, khu vui chơi giải trí... và gắn các ảnh đã sưu tầm được vào vị trí của chúng trên bản đồ.

II – ĐỒ DÙNG DẠY HỌC

- Các bản đồ : hành chính, giao thông Việt Nam.
- Bản đồ Hà Nội (nếu có).
- Tranh, ảnh về Hà Nội (do HS và GV sưu tầm).

III – CÁC HOẠT ĐỘNG DẠY – HỌC CHỦ YẾU

1. Hà Nội – thành phố lớn ở trung tâm đồng bằng Bắc Bộ

** Hoạt động 1 : Làm việc cả lớp*

- GV nói : Hà Nội là thành phố lớn nhất của miền Bắc.
- GV yêu cầu HS quan sát bản đồ hành chính, giao thông Việt Nam treo tường kết hợp lược đồ trong SGK, sau đó :

- + Chỉ vị trí thủ đô Hà Nội.
- + Trả lời các câu hỏi của mục 1 trong SGK.
- + Cho biết, từ tỉnh (thành phố) em ở có thể đến Hà Nội bằng những phương tiện giao thông nào ?

2. Thành phố cổ đang ngày càng phát triển

** Hoạt động 2 : Làm việc theo nhóm*

Bước 1 : HS các nhóm dựa vào vốn hiểu biết của mình, vào SGK và tranh, ảnh, thảo luận theo gợi ý :

- Thủ đô Hà Nội còn có những tên gọi nào khác ? Tới nay Hà Nội được bao nhiêu tuổi ?
- Khu phố cổ có đặc điểm gì ? (Ở đâu ? Tên phố có đặc điểm gì ? Nhà cửa, đường phố ?)
- Khu phố mới có đặc điểm gì ? (nhà cửa, đường phố,...)
- Kể tên những danh lam thắng cảnh, di tích lịch sử của Hà Nội.

Bước 2 :

- HS các nhóm trao đổi kết quả trước lớp, GV giúp HS hoàn thiện câu trả lời.
- GV : Hà Nội đã từng có các tên : Đại La, Thăng Long, Đông Đô, Đông Quan,... Năm 1010 có tên là Thăng Long.